

Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnian toiminnan ja tehtävien siirto Omnia koulutus Oy:lle

427/00.04.01/2014

KH 12.10.2016 § 164

Lisätiedot:

sivistystoimenjohtaja Heidi Backman, 09 5056 825
etunimi.sukunimi@kaunianen.fi

Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnian tehtävänä on järjestää jäsenkuntiansa puolesta ammatillista koulutusta ja sitä tukevaa työelämän kehittämis- ja innovaatiotoimintaa, joita rahoitetaan valtionosuuksin, suoraan yritysasiakkaille myytävällä koulutuksella sekä kansallisella ja kansainvälisellä hankerahoituksella.

Lisäksi sen tehtävänä on jäsenkuntien puolesta toteuttaa ostopalveluina nuorten työpajatoimintaa, Espoon kaupungin osalta aikuislukiokoulutusta ja vapaana sivistystyönä järjestettävää koulutusta (Espoon työväenopisto) sekä 18 vuotta täyttäneille maahanmuuttajille tutkintotavoitteista perusopetukseen valmistavaa opetusta ja perusopetusta. Ostopalveluina toteuttaviin koulutuksiin ja palveluihin saadaan valtionosuusrahoitusta, asiakasmaksutuloja sekä kuntien rahoitusosuutta.

Kuntayhtymän jäsenkunnat ja niiden osuudet peruspääomasta ovat:

- Espoon kaupunki 86,89 osuutta
- Kirkkonummen kunta 11,46 osuutta
- Kauniaisten kaupunki 1,65 osuutta.

Taustaa

Kuntalain 1.9.2013 voimaan tulleessa muutoksessa (626/2013, HE 32/2013) on kunnille ja kuntayhtymille asetettu velvollisuus yhtiöittää toimintansa silloin, kun toimintaa harjoitetaan kilpailutilanteessa markkinoilla. Kunnan tai kuntayhtymän on toimiessaan em. tavalla markkinoilla siirrettävä tehtävä hoidettavaksi yhtiö-, yhteisö- tai säätiömuodossa taikka järjestettävä toiminta muutoin siten, ettei se vääristä kilpailua. Laissa on siirtymäaika vuoden 2016 loppuun mennessä.

Koulutuskuntayhtymän näkökulmasta tällaista toimintaa ovat mm. työvoimakoulutus, kotouttamiskoulutukset, yrityksille suunnattu henkilöstökoulutus sekä muut erillisrahoitteisesti toteutetut koulutukset, joissa rahoittajana on muu kuin julkinen taho. Tämä muutos on kuntayhtymässä toteutettava vuoden 2017 alusta.

Tästä syystä on vuonna 2014 perustettu kuntayhtymän omistama osakeyhtiö, Omnia koulutus Oy. Vuoden 2016 loppuun asti ulottuvan siirtymäsäännöksen vuoksi toimintaa, henkilöstöä, kiinteistöjä tai muuta omaisuutta ei ole vielä siirretty yhtiölle.

Espoon kaupungin sivistystoimen toimesta on tehty selvitys koulutuskunta-

yhtymä Omnian tarkoituksenmukaisimmasta juridisesta toimintamuodosta kuntayhtymän tulevan toiminnan järjestämiseksi. Selvitettäessä on arvioitu, kumpi vaihtoehto takaa parhaimmat edellytykset koulutuksen järjestäjälle kilpailukyyn vahvistamiseksi toiminta-alueella siten, että eri asiakasryhmät (henkilöasiakkaat/yritysasiakkaat) saavat tarvitsemansa palvelut. Selvitettäessä on arvioitu myös eri vaihtoehtojen vaikutukset henkilöstön asemaan. Lisäksi siinä on arvioitu vaihtoehtojen vaikutukset omistajaohjaukseen.

Koulutuskuntayhtymän toiminta voidaan järjestää palvelutehtävänä kahdella vaihtoehtoisella tavalla joko niin, että markkinaehtoinen koulutustoiminta siirtyy koulutuskuntayhtymän tytäryhtiölle tai että koko kuntayhtymän toiminta siirtyy sellaisenaan Omnia koulutus Oy:lle.

Tehdyn selvitystyön perusteella on katsottu tarkoituksenmukaisimmaksi, että koko kuntayhtymän toiminta ja omaisuus siirtyvät sellaisenaan Omnia koulutus Oy:lle. Siirto koskee varoja, saamisia, vastuita ja henkilöstöä.

Omistajakuntien virkamiesjohto on käynyt asiasta alustavat keskustelut. Espoon kaupunginvaltuusto hyväksyi asian 12.9.2016 (§ 115) ja Kirkkonummen kunnanhallitus omalta osaltaan 26.9.2016 (§ 299).

Siirron merkitys asiakkaiden kannalta

Vuositasolla Omniassa opiskelee ammatillisessa koulutuksessa noin 10 000 opiskelijaa, aikuislukiossa noin 2 000 ja vapaassa sivistystyössä noin 25 000 kurssilaista.

Omnia koulutus Oy voi yhtiömuotoisessa toiminnassa vastata jatkossakin kaikista nykyisistä kuntayhtymän tehtävistä. Tämä mahdollistaa opiskelijoiden vapaan hakeutumisen Omnian eri koulutuksiin. Asiakkaan näkökulmasta yhtiömallilla voidaan varmistaa mahdollisuudet myös kiristyvässä taloudellisessa toimintaympäristössä ja tiukkenevassa kilpailutilanteessa yhdistellä eri koulutusmuotoja yhden palveluluukun periaatteella asiakkaan elämäntilanteen sekä osaamistarpeen ja -mahdollisuuksien mukaisesti. Ilman yhden palveluluukun periaatetta on riskinä, että kaikki potentiaaliset asiakkaat eivät tavoita Omnian palveluita. Kun henkilöstöä ei olisi erikseen sekä kuntayhtymässä että yhtiössä, voidaan henkilöstösuunnittelua ja osaamisen kehittämistä tehdä pitkäjänteisesti ja kokonaisvaltaisesti optimoiden henkilöstöresurssien käyttö. Nämä seikat osaltaan vähentävät toimintaan kohdistuvia riskejä.

Yhtiömallin myötä työ- ja elinkeinoelämälle suunnattujen palvelujen volyymin kasvu tulee Omniassa vahvistumaan. Nämä palvelut perustuvat markkinaehtoiseen kilpailuun. Tällöin on voitava varmistua, että toiminta ja rakenne vahvistavat Omnian kilpailukykyä. Yhtiömuotoisella toiminnalla voidaan nopeammin reagoida markkinoiden edellyttämiin muutoksiin ja samalla omistajaohjauksella varmistetaan vastuut sekä päätöksenteon rajat.

Siirron merkitys omistaja- ja konserniohjauksen kannalta

Yhtiömuotoinen toiminta tehostaa konserniohjausta ja kilpailukykyä sekä mahdollistaa tarvittaessa omistajapohjan laajentamisen.

Omistaja- ja konserniohjaus toteutetaan riskienhallinnan näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti ja tehokkaimmin, kun koko toiminta on yhtiömuotoista, ilman alakonsernirakenteita. Omistajaohjauksella huolehditaan siitä, että tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon kuntastrategian tavoitteet sekä kuntakonsernin kokonaisuus.

Yhtiön hallitusta nimitettäessä huomioidaan osakassopimuksen mukaan omistajien lisäksi myös henkilöstön edustus.

Koska koko toiminnan ja omaisuuden siirto Omnia koulutus Oy:lle edellyttää valmistelutyön vuoksi riittävää siirtymäaikaa, on realistinen siirtoaika kohti 1.1.2018. Tämä tarkoittaa, että siirtymäajan toiminta vuonna 2017 tapahtuu alakonsernirakenteella.

Henkilöstön siirto ja sen vaikutukset

Kuntayhtymän henkilöstömäärä on tällä hetkellä noin 870, josta valtaosa, eli lähes 600 on päätoimista opetushenkilöstöä. Henkilöstöä on informoitu selvitystyöstä ja Omniassa on käyty yhteistoimintalain mukaiset neuvottelut. Kuntayhtymän henkilöstö (tilanne 31.12.2017) siirtyy ns. vanhoina työntekijöinä osakeyhtiön palvelukseen 1.1.2018 lukien. Siirto toteutetaan liikkeen luovutuksen mukaisin periaattein.

Omaisuuden siirto osakeyhtiölle

Siirto koskee myös varoja, saamia ja vastuita. Koulutuskuntayhtymä Omnian rakennuskanta käsittää yhteensä noin 70 000 m², jotka sijaitsevat Espoossa ja Kirkkonummella. Omnialla ei ole pitkäaikaista velkaa.

Omnian omaisuus siirtyy apporttina Omnia koulutus Oy:lle. Kun veroviranomainen on myöntänyt vapautuksen varainsiirtoverosta, ei tästä aiheudu yhtiölle taloudellisia seuraamuksia. Kiinteistöjen siirtoon liittyvä varainsiirtoverovapautussäädös on voimassa vuoden 2016 loppuun saakka. Koska siirron ajankohdaksi ehdotetaan 1.1.2018, siirron edellytyksenä on, että varainsiirtoverovapautussäädöksen tulee olla voimassa vuonna 2017.

Omistaja- ja konserniohjaus määritetään osakassopimuksessa siten, että nykyiset jäsenkunnat voivat varmistua siitä, että Omnian toiminta toteutetaan omistajien vahvistamien periaatteiden ja konserniohjauksen linjausten mukaisesti. Lisäksi osakassopimukseen kirjatulla tiedonsaantioikeudella taataan hallinnon läpinäkyvyys ja avoimuus.

Luonnokset osakassopimukseksi ja yhtiöjärjestyksiksi ovat **liitteenä**. Yhtiöjärjestyksessä on huomioitu Espoon kaupunginhallituksen tekemä julkisuutta koskeva lisäys (§ 13).

KJ:

KH päättää Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnian toiminnan ja tehtävien siirtämiseksi Omnia koulutus Oy:lle 1.1.2018 alkaen

1. hyväksyä liitteenä olevat Omnia koulutus Oy:tä koskevat luonnokset osakassopimukseksi ja yhtiöjärjestyksiksi,

2. oikeuttaa kaupunginjohtajan tekemään yhtiöjärjestykseen ja osakassopimukseen vähäisiä teknisiä tai lupaviranomaisten asiaa käsitellessään vaatimia mahdollisia muutoksia ja allekirjoittamaan osakassopimuksen,

3. ehdottaa, että KV päättää, että

- kuntayhtymän varat, saamiset, vastuut ja henkilöstö siirtyvät Omnia koulutus Oy:lle 1.1.2018 alkaen,
- osakkeet jakautuvat kuntayhtymän jäsenkunnille niiden nykyisten osuuksien mukaisessa suhteessa ja Omnia maksaa osakesiirroista varainsiirtoveron,
- kuntayhtymä puretaan, kun edellä mainitut toimenpiteet on tehty,
- kuntayhtymän hallitus vastaa purkamissopimuksen valmistelusta ja loppuseelvityksestä sekä ilmoittaa aluehallintovirastolle purkamisesta.

Edellä mainitun päätöksen täytäntöönpanon edellytyksenä on, että kuntayhtymän muut jäsenkunnat ovat tehneet vastaavan sisältöiset päätökset. Lisäksi päätöksen edellytyksenä on, että veroviranomainen myöntää vapautuksen varainsiirtoverosta, kun kiinteistöt siirretään yhtiöön ja että opetus- ja kulttuuriministeriö on siirtänyt kuntayhtymän nykyiset järjestämis- ja ylläpitämisluvat yhtiölle.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.